

ו' אדר תשפ"א

18 פברואר 2021

מנהלי מחוזות

מפקחים

מנהלי מוסדות חינוך יקרים,

שלום רב,

הנדון: הנחיות למימוש סל שילוב והכלה תשפ"ב

בשנת הלימודים תשפ"ב ימשיך משרד החינוך בתקצוב תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים ולתלמידים עם קשיים הלומדים בכיתות החינוך הרגיל, בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים באמצעות "סל שילוב והכלה".

ריכזנו בעבורכם שאלות ותשובות מרכזיות לאופן מימוש סל שילוב והכלה.

❖ מיהי אוכלוסיית היעד לתקצוב במסגרת סל שילוב והכלה?

בעקבות תובנות שעלו משיח שהתקיים אתכם השנה, תשפ"א, הוחלט כי תלמידים עם הפרעות נפשיות הזכאים לסל אישי לא יכללו בסל שילוב והכלה בשנת תשפ"ב. לפיכך, סל שילוב והכלה ייתן מענה לאוכלוסיית התלמידים הבאה:

1. תלמידים עם מוגבלות בשכיחות גבוהה באוכלוסייה

✓ תלמידים עם משכל גבולי (קוד מוגבלות 51)

✓ תלמידים עם הפרעות התנהגותיות-רגשיות (קוד מוגבלות 55)

✓ תלמידים עם לקות למידה רב בעייתית/ AD(H)D (קוד מוגבלות 58)

✓ תלמידים עם עיכוב התפתחותי בתחום התפקודי (קוד מוגבלות 62)

✓ עיכוב התפתחותי בתחום השפתי (קוד מוגבלות 63)

2. **תלמידים שנדרשת להם תמיכה** בהתאם להחלטת הצוות הרב מקצועי, בכללם תלמידים שבעבר קיבלו תקציב מהסל הסטטיסטי.

3. **תלמידים עם קשיים** שאינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים.

❖ כיצד מחושב גובה הסל הניתן לבתי הספר?

גובה הסל שיינתן לבתי הספר יחושב על-פי הנוסחה הבאה:
7.7% מסך התלמידים הלומדים בבית הספר \times 1.85 שעות¹.
בחודש פברואר יקבלו בתי הספר באמצעות "התקני"ט" סימולציה של גובה סל שילוב והכלה ויוכלו להיערך למימושו בהתאם לסימולציה.

❖ כיצד קובעים מהו גובה התקצוב הניתן לתלמיד?

גובה התקצוב לתלמיד נקבע על פי סוג המוגבלות ורמת התפקוד.
1. עבור תלמיד שעובר וועדת זכאות ואיפיון וקיבל:
רמת תפקוד 1-2, ייקבע היקף סל השירותים בהתאם להחלטת הצוות הרב מקצועי בבית הספר בהתאמה לצרכי התלמיד.
רמת תפקוד 3-4, סל השירותים יהיה כפי שנקבע בוועדת זכאות ואיפיון.
2. עבור תלמיד שעובר וועדה רב מקצועית בבית הספר, ייקבע היקף סל השירותים בהתאם להחלטת חברי הוועדה, בהתאמה לצרכי התלמיד.
3. עבור תלמיד עם קשיים שאינו זכאי לשירותי חינוך מיוחדים, ייקבע סל השירותים בהתאם להחלטת חברי צוות רב מקצועי, בהתאמה לצרכי התלמיד.

❖ מהם סוגי המענים הנכללים בסל זה?

סל שילוב והכלה כולל את המענים הבאים:
1. שעות טיפול- שעות הניתנות על-ידי מטפלים ומומחי תחום מהמתי"אות.
2. הדרכה לצוות החינוכי- ניתנת על ידי מומחי התחום מהמתי"אות².
3. שעות הוראה- שעות הניתנות על-ידי מורי שילוב, על ידי מורים מהחינוך הרגיל או על-ידי עובדי הוראה מהמתי"א.
4. שעות סיוע- שעות הניתנות על ידי סייעות המועסקות באמצעות הרשויות המקומיות.

❖ כיצד ניתן להקצות את המענים בפועל?

המענים יכולים להינתן באופן פרטני, קבוצתי או שיתופי:
1. הוראה/טיפול פרטני לתלמיד - בהתאם לתוכנית האישית שנקבעה לו. כל שעה פרטנית שהתלמיד מקבל, מחושבת כשעה מהסל האישי.
2. הוראה/טיפול בקבוצה- כל שעה שהתלמיד מקבל בקבוצה, נחלקת כמספר התלמידים בקבוצה (לדוגמא: שעה בקבוצה של 4 תלמידים שווה ל-0.25 ש"ש עבור כל תלמיד). ניתן לצרף עד שני תלמידים שאינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים, לאחר בחינת התאמתם

¹ תלמידים עם הפרעות נפשיות אינם נכללים בסל שילוב והכלה.
² 0.3 ש"ש מוקצות לטובת הנחיית הצוות באמצעות המתי"א. תקציב זה מועבר ישירות למתי"אות.

למאפייניי הקבוצה. טרם צירוף התלמידים לקבוצה, יש לקבל את אישור הורי התלמידים המצטרפים.

3. מענה שיתופי - שני בעלי תפקידים שונים מלמדים במשותף תלמיד או קבוצה. שעה שיתופית שווה לשתי שעות הוראה.

❖ כיצד נקבע תיעדוף התקצוב התלמידים הזכאים לקבל מענה מסל זה?

סל שילוב והכלה יחולק לפי סדר ההקצאה הבא:

1. שלב א' - הקצאה לתלמידים ברמות תפקוד 3-4 החוזרים מוועדת זכאות ואפיון.
2. שלב ב' - הקצאה לתלמידים ברמות תפקוד 1-2.
3. שלב ג' - הקצאה לתלמידים עם קשיים בתחום הלימודי, הרגשי או החברתי שאינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים.

❖ כיצד יש לפעול במקרים בהם סל שילוב והכלה אינו נותן מענה לאוכלוסיית התלמידים הנכללים בסל?

1. כאשר הסל אינו מאפשר מתן מענה לכל התלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים, כפי שנקבע בוועדות מתוקף חוק (וועדת זכאות ואפיון וועדה רב מקצועית), יפנה מנהל בית הספר למפקח הכולל ולמפקח החינוך המיוחד של בית הספר לבקשת תוספת שעות מסל המחוז, תוך מתן הנמקה לבקשתו. הבקשה תידון בוועדה מחוזית בכפוף למשאבים העומדים לרשות המחוז.
2. ניתן להגיש בקשה לקבלת תוספת מסל מחוז במקרים הבאים:
 - ✓ סל שילוב והכלה אינו נותן מענה מספק לכל התלמידים שחזרו מוועדת זכאות ואפיון ברמות תפקוד 3-4.
 - ✓ סל שילוב והכלה אינו נותן מענה מספק לכל התלמידים שחזרו מוועדת זכאות ואפיון ברמות תפקוד 1-2.
 - ✓ בית הספר מיפה צרכים מול מענים וביצע איגום משאבים באופן שיתנו מענה לכלל התלמידים.
 - ✓ בית הספר קיים דיון עם המפקח הכולל ומפקח החינוך המיוחד וגורמי המקצוע שנתנו המלצתם לתוספת שעות מסל המחוז.
3. עבור תלמידים שאינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים, ניתן לשלב בקבוצות קיימות בהתאם לצרכי התלמיד. בנוסף, יש לעשות שימוש במשאבי בית הספר כגון: תקציב שקלי, תכניות, שעות פרטניות, שעות ייעוץ, שעות פסיכולוג וכדומה.

❖ מהם המענים הנוספים שניתן להקצות לתלמידים הזקוקים לכך, מעבר לסל שילוב והכלה?

1. תקציב שקל-י מענה באמצעות תכניות וסדנאות ייעודיות לתמיכה לימודית, רגשית וחברתית.
2. מענה רגשי/חברתי- תמיכה הניתנת על-ידי היועץ/פסיכולוג בית הספר.
3. שעות פרטניות ושעות ייעודיות.
4. מרחבי הכלה.
5. מענה באמצעות תומכי הוראה, ש"ש (שנת שירות) ומתנדבים.
6. תכניות ייעודיות.
7. שעות מת"ל בחטיבת הביניים.

❖ כיצד יש לנהל את סל השילוב וההכלה ומי מנהל אותו בפועל?

חשוב ביותר שהמנהל והצוות החינוכי יקיימו דיוני עומק טרם קבלת החלטה על הפניית תלמיד לוועדת הזכאות והאפיון ויבחנו את האופן בו ניתן לסייע לתלמידים. כידוע, יש להפנות לוועדת הזכאות והאפיון תלמידים שניתנו להם כל אפשרויות הסיוע במסגרת מרחב האפשרויות, ולמרות זאת עדיין מתגלים קשיים משמעותיים ונדרש מענה אחר/ נוסף.³

אופן ניהול הסל:

1. מוטלת חובה למתן תמיכה מסל שילוב והכלה לתלמידים עם מוגבלויות בשכיחות גבוהה באוכלוסייה, ברמות תפקוד 1-2 ו-3-4 הזכאים לסל אישי, שיחזרו מוועדת הזכאות והאפיון. סל שילוב והכלה ינוהל בבית הספר.
2. מנהל בית הספר והצוות הרב מקצועי בשיתוף ההורים והתלמיד יקבעו את חלוקת סוגי התמיכות הנדרשות והיקפן, במסגרת הסל האישי שנקבע לתלמיד בוועדת זכאות ואפיון. ניהול המענים יהיה בהתאם לצרכי התלמידים (מענה פרטני/ קבוצתי/ שיתופי).
3. יש להקליד את התמיכות שנקבעו לתלמידים עם סל אישי במערכת פילוח תמיכות.
4. מנהל בית הספר וצוותו ימפו את מפת המשאבים העומדים לרשותם אל מול כלל צרכי התלמידים ויתאימו את המענים על פי שיקול דעתם הפדגוגי. המענים יכולים להינתן באופן פרטני, קבוצתי או שיתופי.

³ להלן מסמך מיצוי האפשרויות

❖ כיצד משוקף הסל במערכת התקני"ט?

במערכת "התקני"ט" יהיה מסך בו ישוקפו למנהל סך התקציבים העומדים לרשותו. החל מחודש פברואר יבוצעו השיקוף והקצאת הסל לפי השלבים הבאים:

1. שלב ראשון (חודש פברואר) – צפי סימולציה למנהלי בתי הספר.
2. שלב שני (חודש אפריל) – הקצאה של 80% מסל שילוב והכלה למוסד החינוכי.
3. שלב שלישי (חודש יולי) – לאחר פילוח התמיכות (הוראה, טיפול, סיוע והנחיה) תינתן השלמה ל- 100% של סל שילוב והכלה.
4. העברת השעות תבוצע בחלקה באפריל וחלקה עם סיום פילוח התמיכות באופן הבא:
 - ✓ שעות הוראה יועברו ישירות לתקן בית הספר.
 - ✓ שעות טיפול/ שעות הוראה מיוחדות ושעות הנחייה לצוותי החינוך יועברו:
 - בחינוך הרשמי - ישירות למתי"אות או למרכזים הטיפוליים.
 - במוסדות חינוך מוכר שאינו רשמי - ישירות לבית הספר.
 - ✓ שעות סיוע יועברו ישירות לרשויות מקומיות.

❖ מהו אופן שיבוץ עובדי הוראה המלמדים במסגרת סל שילוב והכלה?

1. ככלל, יש לוודא שעובדי ההוראה עם הסמכה/ תואר בחינוך מיוחד ילמדו את תלמידי השילוב שעברו ועדות מתוקף חוק, ויקבלו את מלוא היקף משרתם.
2. במידת הצורך מורה מקצועי או מחנכ/ת הכיתה יוכלו לתת מענה לתלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים, הנכללים בסל שילוב והכלה.
3. ניתן לשבץ עובדי הוראה מצוות בית הספר (מהחינוך הרגיל) לטיפול בתלמידים שאינם זכאים לשירותי חינוך מיוחדים המקבלים מענה מסל זה.
4. השיבוץ לשעות אלו יעשה על פי טבלת שבוע העבודה של מורה שילוב על פי התמהיל הבא:
 - בבית הספר היסודי - 26 פרונטאלי, 3 פרטני, 7 שהייה (ובהתאמה להיקף המשרה).
 - בחטיבת הביניים - 23 פרונטאלי, 2 פרטני, 11 שהייה (ובהתאמה להיקף המשרה).
 - יש לוודא כי השיבוץ בשעות אלו לא יפחית את היקף המחויבות כלפי עובד הוראה קבוע. ככל שיש הפחתה, ההשלמה תעשה על ידי תוספת שעות פרונטליות, בתיאום עם עובד ההוראה.
 - שיבוץ בשעות האלו יאפשר מתן גמול חינוך מיוחד:
 - עובדי הוראה ללא הסמכה/תואר בחינוך מיוחד יקבלו גמול חינוך מיוחד בגובה 5.5%.
 - עובדי הוראה עם הסמכה/ תואר בחינוך מיוחד יקבלו גמול חינוך מיוחד בגובה 9%.

משרד החינוך

<https://poh.education.gov.il/MerhavMinhali/wage-agreement/ofek-hadash/Pages/work-week-structure.aspx> : מצי"ב קישור למחשבון שבוע עבודה

בכל שאלה, הבהרה או בקשה יש לפנות למפקח/ת הכוללת או למפקח/ת החינוך המיוחד בבית הספר.

בברכה

רחל אברמזון

מירי נבון

מנהלת אגף אי' לחינוך מיוחד

מנהלת אגף בכיר
לישום חוק החני"מ, ההכלה וההשתלבות